

LUNDS
UNIVERSITET

Studentsäkerhet

LUNDS UNIVERSITET | GEOLOGISKA INSTITUTIONEN

2022

Säkerhetsregler inom Geologiska institutionen

SÄKERHETSREGLER

Alla studenter som deltar i våra kurser eller gör projekt och exjobb på Geologiska institutionen måste läsa och följa dessa regler. Genom att skriva under en försäkran intygar du att du har förstått säkerhetsreglerna och förbinder dig att följa dem, och du får därmed lov att delta i fält- och laboratoriearbete.

Avsikten med föreskrifterna är att minimera de risker för ohälsa och olycksfall som är förbundna särskilt med laboratorie- och fältarbete. Mer detaljerade föreskrifter och anvisningar om säkerhet finns i respektive laboratorium, eller kan lämnas av labansvarig, ansvarig lärare eller labassistent.

I början på varje kurs ska du få information om vad som gäller för de lokaler kursen äger rum i, och innan du börjar med ett nytt moment, som t.ex. övning i laboratorium eller fältarbete, ska du få information om hur du ska kunna utföra detta moment på ett säkert sätt. Om du inte får sådan information, fråga!

Tänk också på att undvika belastningsskador och arbetsskador vid t.ex. datorarbete genom att beakta arbetsplatsens utformning och hur du arbetar.

FÖRSÄKRING OCH REGELVERK

Som student omfattas du av en personskadeförsäkring som i stort sett överensstämmer med den arbetsskadeförsäkring som finns för anställda. Försäkringen har följande villkor:

- Gäller studenter och doktorander enligt 1 kap 4§ högskoleförordningen.
- Gäller i Sverige. Den gäller under skoltid och under direkt färd mellan bostaden och den plats där skoltiden tillbringas. Vid utlandsvistelse måste en separat tilläggsförsäkring tecknas.

- Gäller vid personskadagenom olycksfall, även på väg till eller från studieplatsen, eller vid sjukdom genom smitta. Kontakta kursansvarig lärare.

Läs mer om försäkring på Kammarkollegiets hemsida. Gällande lag och föreskrifter (AFS) finns hos Arbetsmiljöverket www.av.se. Regler ges även ut av t.ex. Kemikalieinspektionen.

LABORATORIEARBETE

Allmän säkerhet

Innan laborationens början ska du ha fått information om de säkerhetsregler som gäller för de lokaler och den utrustning som ska användas. Detta innefattar bland annat:

- Nödutgångar, utrymningsvägar och samlingsplatser.
- Nödduschar, ögonduschar, första hjälpen, hjärtstartare.
- Brandskyddsutrustning, spillutrustning

Innan du börjar laborationen ska du även ha läst och förstått den riskbedömning som beskriver laborationens risker vid de olika momenten.

Laboratoriearbete

- Vid arbete i laboratorium ska skyddsrock alltid användas. Vid behov ska även skyddsglasögon, andningsmask och handskar användas. När du lämnar labbet ska skyddsrocken tas av och handskarna slängas. Detta för att minska risken för spridning av oönskade kemikalier.
- Labben ska hållas rena och städade. Utrustning som inte används ska ställas undan. Håll golvytor fria. Se till att sladdar och slangar inte utgör en snubbelrisk.
- Det är förbjudet att äta, dricka, röka, snusasamt att applicera kosmetika (gäller även cerat, hand- och hudkräm).
- Arbete med kemikalier ska utföras i dragskåp. Dragskåpen är inget förvaringsutrymme och får ej belamras med

utrustning och flaskor. Endast de kemikalier som används i laborationen får förvaras i dragskåpet. Kontrollera att frånluftsfläkten i dragskåpet fungerar innan arbetet påbörjas. Vid arbete i dragskåp ska luckan vara så lågt som möjligt för att få bästa skyddseffekt.

- Efter avslutad laboration ska kemikalierna ställas tillbaka i kemikalieskåp.
- Alla kemikalier ska märkas med innehåll, ev farosymbol, ägare och datum.
- Inga kemikalier får slängas i soporna eller hällas ut i vaskar. Överblivna kemikalierester och spill ska samlas upp och lämnas till SYSAV för destruktion. Vid spill av farlig vätska ska vermiculit användas för att suga upp vätskan. Vermiculiten samlas sedan upp och lämnas till SYSAV för destruering.

Skyddsutrustning

- Labbrockar finns i eller utanför flertalet laboratorier. Skyddshandskar, skyddsglasögon och hörselskydd ska finnas i de lab där sådana krävs. Om du inte hittar nödvändig skyddsutrustning för ditt arbete kontakta labansvarig innan du påbörjar arbetet.
- Nödduschar och ögonduschar finns på de flesta lab eller i korridorerna vid labben. De får ej blockeras. Förstahjälpentavlor med bl.a. plåster och bandage finns på några ställen i huset, bl.a. i studentköket och i ett par lab.
- Vid stänk i ögonen: spola länge med ögondusch. Kontakta därefter sjukvårdsrådgivningen på telefon 1177 (interntelefon 0-1177). Under transport till sjukhus ska man skölja med ögonsköljflaska. Sådana finns monterade i vägghållare. De ska bara användas under transport, efter man sköljt länge med ögondusch.

FÄLTARBETE OCH EXKURSIONER

Allmänt

Dessamoment kan vara mycket varierande och säkerhetsföreskrifterna kan därför se olika ut. Nedan finns anvisningar för några vanliga typer av arbete i fält, men allmänt gäller att följa lärarens säkerhetsanvisningar.

Före exkursion/fältarbete bedömer ansvarig lärare genomförandet med hänsyn till väder, tillgänglighet och tillstånd. Om risker föreligger ställs exkursionen/arbetet in eller ändras. Ansvarig lärare har alltid mobiltelefon med. Du ska alltid ha lämplig och tillräckligt varm klädsel. Barn och hundar får inte tas med. I de fall studenter fungerar som chaufförer kontrollerar ansvarig lärare körkortet innan avfärd. Under körning har varje chaufför ansvar för passagerarna i sin bil, och ska se till att vara utsövd och nykter/drogfri inför körning.

Vid självständiga arbeten i fält gäller att du ska informera dig om och följa gällande säkerhetsbestämmelser. Undvik i möjligaste mån ensamarbete; om sådant ändå sker se till att rutiner för larmning finns, t.ex. genom regelbunden, överenskommen kontakt med någon annan och genom att ha med lämplig säkerhetsutrustning (t.ex. mobiltelefon, visselpipa, iögonenfallande klädsel).

Berg- och grustäkt

Vid exkursion eller fältarbete i aktiva täkter krävs alltid tillstånd, något som exkursionsledare eller handledare ordnar. Exkursionsledare måste alltid anmäla ankomst vid täktkontoret och informera sig om pågående aktiviteter (t.ex. sprängning). Exkursionsledare bör även meddela täktkontoret när man lämnar täkten. Studenter får bara arbeta på plats anvisad av exkursionsledare och ej röra sig i övriga delar av täkten. Under bilfärd inom täktområdet har täktens arbetsfordon alltid företräde. Vid arbete i aktiva bergtäkter är det krav på hjälm och klart färgad väst. I äldre nedlagda täkter är hjälm ett krav, dock ej väst. Rejälaskor, gärna kängor med stålhatta, är starkt rekommenderat, men inget krav. Påtagliga risker inom bergtäkter är ras vid högväggar, som därför ska undvikas i görligaste mån, och klämskador på händer/fötter i rasbranter. Gå eller arbeta inte rätt ovanför någon annan när du är i skärning eller bergväggar för att undvika att dra ner rasmaterial på andra.

Arbete på is

Vid fältarbete på isbelagd sjö, vattendrag eller hav skall minst två personer delta, varav en med isvana. Isdubbar, ispik och räddningslina skall medföras.

Vid fältarbete/exkursioner i berg/glaciärräng får du inte lämna din grupp och ge dig av på egen hand. Gå heller aldrig upp på glaciären utan tillåtelse av din lärare. Följ noga de säkerhetsinstruktioner som läraren förmedlat/lärt ut vid glaciärvandringar. Bär alltid den säkerhetsutrustning som läraren delat ut och gett dig instruktioner om hur den skall användas. Rutschainte utför snöfält.

Ombord

Studenter som deltar i kursverksamhet eller bedriver fältarbete till havs skall följa de säkerhetsföreskrifter och rutiner som finns ombord på forskningsfartyget. Befälhavaren ombord är ansvarig för säkerheten, vilket ger honom/henne rätt att avsluta expeditioner i förtid av säkerhetsskäl. Befälhavaren eller besättningen är skyldiga att informera om de säkerhetsföreskrifter och rutiner som finns ombord. Om detta inte sker skall studenten be om en säkerhetsdemonstration inför expeditionen. Studenten skall informeras om var flytvästar förvaras och var återsamlingspunkten finns i en nödsituation.

Allt fältarbete ombord på ett forskningsfartyg är vanligtvis vått, lerigt eller båda. Det är starkt tillrådligt att bära regnkläder och gummistövlar, samt varma kläder. Det är även starkt tillrådligt att studenterna ser till att de inte står på några vajrar på däck eller står direkt under en vajer, särskilt under vinschning. Se även till att inte bära sådant som kan lätt fastna i utrustning exempelvis långa och löst hängande halsdukar eller ringar på fingrarna. Följ instruktionerna från läraren eller av besättningen.

BRANDSÄKERHET

Brand är alltid allvarligt och kan få katastrofala följder för individer och verksamhet. Du måste därför ha grundläggande

kunskap om brand och utrymning och ett larm måste alltid tas på största allvar. Tavlor med utrymningsväg (utrymningsplaner) sitter vid varje våning och vid entrén. Kolla upp vilka vägar ut som är närmast från där du brukar befinna dig, och var närmaste brandsläckare finns.

Åtgärder vid brand och utrymning

VARNA omgivningen om att brand har utbrutit. Använd larmknapp för att utlösa brand- och utrymningslarm.

RÄDDA och hjälp alla personer som är i omedelbar fara och utrym lokalen. Stäng, om möjligt, dörrar och fönster för att minska spridning av brand och rök. Vid brand stiger rök varför det är lättare att se och andas nere vid golvet. Kryp därför ut ur ett brinnande eller rökfyllt rum.

LARMA räddningstjänsten via SOSAlarm på telefonnummer 112 eller 0-112 om Du använder interntelefon.

SLÄCK branden om Du bedömer att Du klarar av det utan att ta onödiga risker. Brandsläckare (med skum eller kolsyra för kemikalier, elektronik etc.) finns i korridorerna och i en del laboratorier. Deras placering anges på utrymningsplanen.

UTRYM byggnaden via de utrymningsvägar som framgår av utrymningsplanen och skyltar med vägledande markeringar. Välj rökfri väg och utrym via trapphus – hiss får aldrig användas. Hjälp varandra och speciellt personer med funktionshinder. Ett lugnt uppträdande kan rädda liv i en katastrofsituation.

Utrymningsvägarna skall alltid hållas fria. För att förhindra spridning av rök och brand är utrymningsvägarna försedda med branddörrar som stängs vid larm. Branddörrar får aldrig fixeras i uppställt läge.

BEGEDIG TILL ÅTERSAMLINGSPLATSEN och stanna kvar där och avvakta information från ansvarig eller brandbefäl. Rapportera omedelbart om någon saknas eller kommit till skada. Byggnadens återsamlingsplats framgår av Utrymningsplanen och platsen är markerad med en skylt. Återvänd inte in i byggnaden förrän tillstånd ges. Geologiska institutionens återsamlingsplats är på den stora parkeringen norr om Geocentrum (längs Sölvegatan mot Fysicum).

Skumsläckare

Skumsläckare släcker effektivt brand i fibrös material (ex. trä, papper och textil) och brinnande vätskor. Skummet lägger sig tätt över brandhärden och släcker och kyler brandhärden. Skummet ligger sedan kvar som skydd mot återantändning.

Liksom vatten är skum elektriskt ledande och det är därför olämpligt att släckbrännande elektriska apparater med skum eller vatten.

Kolsyresläckare (koldioxidsläckare)

Innehåller gasen koldioxid som släcker eld snabbt och "rent" men släcker däremot glöd dåligt. Vid släckning med koldioxid kan branden flamma upp igen om koldioxiden försvunnit innan det släckta föremålet har hunnit svalnatillräckligt. Koldioxid leder inte elektrisk ström och används därför vid brand i elektrisk utrustning. Koldioxiden är mycket kall och skall därför inte användas för släckning av brand i kläder.

Viktiga skyltar

larmknapp

brandsläckare

utrymningsvägar

utrymningsplan

SJUKDOM OCH OLYCKSFALL

Om du blir sjuk eller får problem med studierna

Telefonnumret till Studenthälsan är 046-222 4377 och du kan besöka dem på Paradisgatan 5B. Du hittar mer information på deras webb: www.lu.se/student/studenthaelsan.

Om du får problem med studierna kan du också vända dig till studievägledaren på institutionen.

Olyckor och incidenter

Alla olyckor och tillbud (d.v.s. händelser som skulle ha kunnat leda till en olycka) på institutionen eller i samband med institutionens kursverksamhet måste rapporteras enligt lag. Kontakta kursansvarig eller labansvarig.

Läs varningstexten!

Farosymboler för märkning

Alla farliga kemiska produkter ska vara tydligt märkta med farosymbol (faropiktogram) samt risk- och skyddsinformation på svenska. Märkningen informerar om skador som kan uppstå vid användning. Fram till 1 juni 2015 gäller två märkningssystem parallellt. På sikt ska den nya märkningen med röd ram gälla i hela världen.

Nya farosymboler, faropiktogram

Giflig. Produkten ger livshotande skador vid inandning, hudkontakt eller förtäring.

Frätande. Produkten ger frätskador på hud, matstrupe och ögon, eller andra allvarliga ögonskador. Används också för produkter som är korrosiva för metaller.

Hälssofarlig. Produkten kan ge ärftlig genetisk skada, cancer, fosterskador eller störa fortplantningen. Används också för produkter som ger allergi vid inandning, kemisk lunginflammation vid förtäring eller andra allvarliga skador vid enstaka eller upprepad exponering.

Skadlig. Produkten är skadlig vid inandning, hudkontakt eller förtäring. Används också för produkter som ger allergi vid hudkontakt, som irriterar hud, ögon eller luftvägar eller ger narcosverkan.

Miljöfarlig. Produkten är giftig för vattenmiljön på kort eller lång sikt. Ska förvaras och användas så att produkten och avfallet inte skadar miljön.

Explosiv. Produkten är explosiv och kan explodera om den utsätts för slag, friktion, gnistor eller värme. Måste hanteras varsamt.

Brandfarlig. Produkten är brandfarlig och kan brinna våldsamt vid antändning eller värmeförsel. Vissa produkter utvecklar brandfarlig gas i kontakt med vatten eller självantänder i luft.

Oxiderande. Produkten orsakar reaktion, brand eller explosion i kontakt med brännbara ämnen eller material.

Gas under tryck. Produkten är en trycksatt eller kraftigt nedkyld gas. Behållaren kan explodera vid yttre brand.

Kännbar varning för synskadade. De flesta hälsofarliga kemiska produkter som säljs till allmänheten ska ha en kännbar varningsmärkning i form av en upphöjd triangel på förpackningen.

Farosymboler som gäller till 2015

Mycket giftig/
Giftig

Frätande

Hälsoskadlig
Irriterande

Miljöfarlig

Explosiv

Extremt/
Mycket
brandfarligt

Oxiderande

www.kemi.se

Denna plansch kan beställas från CM Gruppen, tel: 08-50 59 33 35, e-post: kemi@cm.se.
Planschens beställningsnummer är 510 946. Tryck CM Gruppen, Stockholm 2009.

KEMI
Kemikalieinspektionen

TELEFONNUMMER OCH KONTAKTINFORMATION**Akut- och journummer**

Larm till SOS, ambulans, brandkår, polis, giftinformation:

Ring 0 112 från universitetstelefon

Ring 112 från annan telefon

Övriga telefonnummer

	Universitetstelefon	Annan telefon
Universitetets larmtelefon	207 00	046-222 07 00
Akademiska hus jour	0 31 13 10	046-31 13 10
Sjukvårdsrådgivningen	0 1177	1177
Giftinformation (ej akut, akut se ovan)	0 08-33 12 31	08-33 12 31
Sjukhuset i Lund	0 17 10 00	046-17 10 00
Lunds universitets växel	99	046-222 00 00

Notera att universitetets larmnummer också står på baksidan av ditt LU-kort om du har ett sådant.

Kontaktpersoner på institutionen

Huvudansvar, ekonomi, personal

Anders Scherstén (prefekt), 046-222 3958, anders.schersten@geol.lu.se, rum 333

Arbetsmiljö, brandsäkerhet

Åsa Wallin (husprefekt), 046-222 3244, asa.wallin@geol.lu.se, rum 273

Säkerhetsfrågor, olyckor, tillbud

Martin Jarenmark (skyddsombud), 046-222 7864, martin.jarenmark@geol.lu.se, rum 248

Isa Doverbratt (stf skyddsombud), 046-222 9886, isa.doverbratt@geol.lu.se, rum 247

Olga Brotzen (studerandeskyddsombud), sng-hms@luna.lu.se

Brandfarlig vara

Mattias Olsson (föreståndare brandfarlig vara), 046-222 3199, mattias.olsson@geol.lu.se, rum 273/259

Åsa Wallin (stf föreståndare brandfarlig vara), 046-222 3244, asa.wallin@geol.lu.se, rum 273

Kemikaliehantering, avfallshantering, riskbedömning

Git Klintvik-Ahlberg (labassistent, berggrundsgeologi), 046-222 3957, git.klintvik_ahlberg@geol.lu.se, rum 232

Åsa Wallin (forskningsingenjör, kvartärgeologi), 046-222 3244, asa.wallin@geol.lu.se, rum 273

Specifikt laboratorium eller kursmoment

Labansvarig (se anslag på labdörren) eller momentansvarig lärare (se schema)

Miljösamordnare

Gert Pettersson (IT-samordnare, webbadministratör), 046-222 8693, gert.pettersson@geol.lu.se, rum 235

Försäkringar

Personaladministratör 046-222 7872, kansliet

Studier

Theodor Sigmond (studieadministratör), 046-222 7865, theodor.sigmond@geol.lu.se, rum 246

Karl Ljung (studievägledare), 046-222 3996, karl.ljung@geol.lu.se, rum 480 (borta till dec 2022)

Dan Hammarlund (studierektor), 046-222 7985, dan.hammarlund@geol.lu.se, rum 477

LUNDS
UNIVERSITET

www.geol.lu.se
www.lu.se

GEOLOGISKA INSTITUTIONEN

Sölvegatan 12
223 62 Lund
Tel 046-222 00 00
www.geol.lu.se

LUNDS
UNIVERSITET

Geologiska institutionen
Department of Geology

FÖRSÄKRAN/ AFFIRMATION

Undertecknad har läst, förstått och förbinder sig till att följa säkerhetsanvisningarna för Geologiska institutionen, Lunds universitet ("Studentsäkerhet").

Undersigned has read, understood and will comply to follow the safety instructions for the Department of Geology, Lund University ('Student safety').

Lund _____ (datum / date)

_____
Underskrift / Signature

_____
Namnförtydligande / Printed name

_____
Kurs(er) / Course(s)

Närmast anhörig / Next of kin

I händelse av sjukdom eller olycka under kurs kan vi behöva kontakta dina anhöriga.
In case of illness or accident during a course we may need to contact your next of kin.

_____
Namn / Name

_____
Telefonnummer / Phone number

_____
Relation

Lämna blanketten till studerandeexpeditionen där den kommer att förvaras i ett år.
Hand the form to the student expedition where it will be stored for one year.